

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYIVAL
Városi nyomda.

Ide küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI NYOMDA.**

A harmadik egyetem kérdése.

Irta: Nánási.

Református egyházunk 50 ezer forintos »egyetemi« alapítványáról azért kívánok beszélni, mert református egyházunk presbyteriuma idevonatkozó határozatait olyanok írták alá, akik meg szokták gondolni, amit tesznek s meg is tudják bíráltni a fennforgó kérdéseket s azt is, hogy amit fellebbeznek, ha nem helyes is szerintük, de jogos, törvényes s a bíró előtt is megálló határozat-é, vagy nem az?

Én az elfogulatlanság hangján s személyi vonatkozások nélkül s minden esetre úgy akarom kezelni ezt a kérdést, hogy senki bántva ne legyen; nem is kötekedni kívánok s nem legyőzni kívánok valakiket, hanem meggyőzni akarom és azt akarom, hogy ne rombolva, hanem békeességes egyetértéssel tisztázva, előrébb legyen vive a debreczeni egyetem kérdése.

Tehát a ref. presbyteriumnak fenti határozatából indulok ki.

Azt a határozatot helyeslem s belső tartalmát, érdemét tekintve, aláírom, fenntartandónak, okosnak, bölcsnek hirdetem s kalapot emelek ama jelenvolt presbyterek előtt, akik annak idején a befolyásoló hangnak nem engedve, meghozták a többségi határozatot.

Bizonyítok pedig a következőkben.

Naptár szerint nem tudom meghatározni a napokat, mert hivatalos adatok egyáltalán nincsenek rendelkezésem alatt, de egészen biztosan tudom azt, hogy:

1. a presbyterium volt az első, amely a debreczeni egyetem előkészítése végett a bölcsészeti szak felállítására 50,000 forintot gyűjtés által és az egyház pénztárából a kollégium kormányzatában eddig is fennállott jogai épségben tartása feltétele mellett megajánlott. Tudom azt, hogy csak ennek megajánlása után, de a gyűjtés megindítása előtt következett be az, hogy

2. némely buzgó férfiak tultevén magukat eme határozaton, odahatottak, hogy társadalmi uton s a felekezeti különbségekre tekintet nélkül eszközöltessék a gyűjtés s az tör-tént, hogy

3. ez a bekövetkezett nagy felbuzdulás absorbeálta a presbyterium egész határozatát, szándékát, munkásságát s mindezekkel megerősödve eszközölte a társadalom s a presbyterek is azt a gyűjtést, amelyet a presbyterium akart eszközölni. Az volt ezzel célozva egyfelől, hogy ne a presbyteriumé legyen — ha lesz — a dicsőség s az érdem.

Ne ítéljen meg rosszakaratulag senki, ha ebben az inséges időben épen azt a mezőt, rétet vagy kaszálót veszem itt például, mely az idén nem csak sarjút nem adott, de anyaszénát is szűken adott. Ha ugyanis felajánlottam én, hogy rétem anyaszéna termését összegyűjtöm s odaadom az egyetem céljaira, de jó egy buzgóbb, hatalmasabb, munkaképe-sebb ember s azt mondja — hadd el, majd magam intézkedem s intézkedik is — én pedig ebbe nem csak belenyugszom, hanem munkás is vagyok az obozusok összegyűjtésében: — ugyan hogyan lehessen tőlem többé követelni azt, hogy túlhaladott ígéretem szerint mégis teljesítsem, ami nem ugyan általam, nem kizárólag én általam, de igenis beleegyezésem-mel, közbejöttömmel s az én mezőmről teljesítve van.

Ez a tény.

És ha bíró elé terjesztjük a kérdést, bizonyos vagyok abban, hogy nem akad jogász, nem akad bíró, aki kötelezzen engem kiadni azt anyaszénát az egyetemnek, ami már kiadva, beszállítva van az egyetemnek, illetve az egyetem előkészítésére hivatott bölcsészeti fakultásnak.

Szóharcot tudhat, folytathat e felett bárki; — de elfogulatlan embert ellenkezőről meggyőzni nem fog.

Amidőn azonban ezt ekként megállapítom, megdönthet-len állapotnak tudom és hirdetem, — nyomban kijelentem azt is, hogy ezzel nem akarom kapacitálni az embereket, különösen nem a reform. egyházat, hogy az egyetem céljaira többé ne adjanak semmit, hanem csak azt kívánom, illetve akartam kiemelni, hogy rossz uton kereskedik az, az egyetem ügyét nem szolgálja az, aki az egyháznak tulszárnyalt ama határozatát reaktiválni akarja s aki a helyesen, logikusan gondolkodókat pellengérezzi s a helyes határozatnak kifogásolásával egyenetlenséget támaszt épen azok közt, akiknek egyetértve is nagyon nehéz a feladatuk megvalósításában csak egy lépést is megtenni.

Bizonyítani kívánom — tovább menve — a ref. egyházi presbyterium határozatának helyességét még ama kérdés felvetésével is, vajjon a fentiek-től eltekintve vállalkozhatnék-é ma a presbyterium a gyűjtésre?

Szerintem nem vállalkozhatnék.

Először azért nem, mert a gyűjtés már megtörtént. Az szabad és megengedett dolog, hogy felkérjünk valakit, hogy adjon, hogy adakozzék újra meg újra, de nem szabad s ható-ságilag nem megengedett dolog, hogy a polgároknak házaik-nál egyenként felkeresésével s így mintegy erkölcsi kény-szerrel, mintegy erőszakoljuk az adakozásra.

A presbyterium is kötelezve van arra, hogy saját hivatását az adakozásra kényszerítéstől megóvja, megkímélje, de még inkább kötelessége a közigazgatási hatóságnak meggondolni, hogy a lakosságnak egyugyanazon célra kétszer megadóztatása megengedhető-e?

De ez csak a gyengébbik ok, amelylyel szemben jogosan lehet hivatkozni a cél nemes, rendkívüli horderejű voltára, nagyságára s arra is, hogy azért bizony nem egyszer-kétszer, de többször is illik megnyitnunk erszényünket s azt mondom, hogy nyissuk is meg.

Hanem fontosabb ok, amit szintén kérdésképen állítok fel: — vajjon elérkezett-é az ideje az adakozásnak, esedékessé vált-e már a presbyterium ígérete?

Semmiképpen sem vált esedékessé, ideje még nem érkezett el.

Saját tartalma szerint sem érkezett el az ígéret beváltásának ideje s kötelessége.

Mert az az ígéret feltételhez van kötve.

Az egyik feltétel nyíltan kifejezve van a presbyterium határozatában s ez az, hogy eddigi jogaink épségben fen-tartásával ígérem az Egyház 50,000 frtot gyűjteni és adni.

Azok az eddigi jogok pedig sehogy sincsenek biztosítva, sőt naponként találkozunk olyan törekvésekkel, melyek az Egyháznak jogait, a kollégium ügyeinek kezelésében konfiskálni akarják, elfeledve, hogy amikor az Egyházat kizorítani igyekeznek, azon jogok gyakorlásából, akkor nem a szorosán vett Reform. Egyháznak, hanem Debreczen város egész közönségének jogait kívánják konfiskálni, annak a város közönségének a jogait, mely városnak közönsége utóbb is százezre-

ket adott s melytől még sok százezret kell kikérni, hogy valamikor Egyetem lehessen itt, és amely város közönsége ma voltakép a reform egyházi presbyterium által bir némi befolyással, joggal a kollegium ügyeinek kezelésében. A város közönségének ezt a jogait, ezeknek a ref. egyház presbyteriuma által való gyakorlását jó lesz nagyon is tiszteletben tartani; erről érdemes komolyan gondolkodni azoknak, akik a debreczeni Ref. Egyháznak a város közönségéből alakult presbyteriumot mindig csak lebirálni igyekeznek.

Gondoskodjanak tehát az adományt sürgetők arról, hogy az Egyház jogai biztosítsanak. Ehez talán nem is egyházkerületi, hanem zsinati határozat is joggal követelhető.

Másik feltétel — ami önként érthető, ha kifejezve nincs is — annak a kimutatása, hogy a bölcsészeti szék és aztán általa az Egyetem már egyébként biztosítva van, csupán ez az 50,000 frt hiányzik.

Mert az 50,000 frtot a presbyteriumi határozat épen úgy, mint igen sok mások, köztük az itteni kir. tábla volt elnöke, alelnöke s bírái, csakis úgy ígérték, hogy csak akkor fizetik meg, ha az Egyetem létrejötte biztosítottatik.

Es hol állunk ma az Egyetem ügyével? Azt én nem is kérdelem, vajjon a begyűlt pénz gyümölcsöztetve van-e e célra. Hanem csak azt kérdelem, van-e csak egy kicsinyke bizonyosság is arra, hogy az az Egyetem itt létre jön. Biztosítva van-e, hogy ev. ref. Egyetem létesítését a törvényhozás engedélyezi. Ha pedig nem protestáns egyetemről, hanem általában 3-ik egyetemnek itteni berendezéséről van szó, vajjon csak tárgyalások, kombinációk vannak-e arra, hogy az a 3-ik egyetem a mi mostani kollegiumi erőink beillesztésével létesíttessék s hogyan történjék az? A felebbzők ez irányban fejtsék ki tevékenységüket, azzal többet használnak az Egyetem ügyének s legyenek nyugodtak, hogy sem a debreczeni ref. Egyház presbyteriuma, sem Debreczen város közönsége nem fog távol maradni a maga obulusaival.

Jót akartam.

Városaink.

Írta: Éhen Gyula, országgyűlési képviselő.

Az egyes államok kulturális sulyát, közgazdasági jelentőségét, városainak ezen vonatkozásokban elért eredményei állapítják meg. Az angol, francia, olasz és német nemzetek kulturájának és közgazdasági életének bölcsője és székhelye a városok, vagyis azon alakulatok, melyekben a nemzet intellektuális ereje összpontosul. A történeti fejlődés mód nélkül kedvezett a nyugat-európai államok kialakulásának, amennyiben emporiális jelleget öltött városainak egész tömege révén, minden nehézség nélkül, tehát természetszerűen emelkedtek a kulturai és közgazdasági jelentőségnek azon színvonalára, mely jellegük Európa államainak sorában tekintélyüket és pozíciójukat biztosítja.

Magyarország, melyet földrajzi fekvése a török invázió ellen évszázadok hosszú tartamára állított oda Európa védő bástyájaként, sohse volt azon kedvező helyzetben, hogy a béke és nyugalom áldasai közepette a kulturának és közgazdasági életnek oly középpontokat teremthessen és azokat oly módon rendezhesse be, hogy azok a kulturállam kialakulásának tényezőivé és maradandó szilárd oszlopaivá izmosodhassanak. Az évszázadokon át folytatott védelmi harc volt tehát oka annak, hogy városaink kulturai fejlődés dolgában nem tudtak lépést tartani Európa nyugoti államaival; minélfogva óriási feladat vár még a magyar nemzetre, hogy öntudatos cselekvéssel és gondoskodással ki-pótolja mindazon hiányokat, melyeket a kulturállam eszményi fogalmának betöltése, a fejlődés aktualitásának jelen időhatárában tőle multhatatlanul megkövetel.

Be kell ismernie mindenkinek, hogy a magyar alkotmány visszaállítására óta hazánkban a köztevékenység és közintézmények létesítése terén nagyon sok történt. Tehát annyi becses anyagot halmoztunk össze, hogy most már bekövetkezett az ideje annak, hogy azt a sok értékes anyagot megfelelő formába öntsük, rendszerbe foglaljuk és az új szervezeteket úgy megkonstruáljuk, hogy míg azok e gyrésről a nemzet intellektuális fejlődésének megfelelő kereteit képezzék, addig másrésről a konszolidált magyar nemzeti állam kiépítésének is szilárd alapjaivá váljanak.

A magyar városok újból való rendezésének kettős irányban kell érvényesülnie. Az egyik a meglévő keretekben a helyi viszonyok által

indokolt külső rendezés; szerves kapcsolatban a modern hygienia által megkövetelt intézmények létesítésével. A másik pedig a belső organizáció, az új szervezet, melynek feladata, hogy a városok intellektuális tartalmának megfelelő új szellemet öntsön azok közéletébe.

A városok szervezését illetőleg külön törvény alkotandó, mely kiemelve a városokat korlátolt helyzetükből, intellektuális erejüknek megfelelő oly széles alapon nyugvó autonómiát nyerne, mely éles vonásokkal domborítja ki a városok önálló egyéniségét s ezeket a nagy nemzeti feladatok teljesítésére alkalmasokká teszi.

A városok lakóinak polgári szabadsága; továbbá az autonom jog alapján gyakorolt független rendelkezésnek a köz javára szolgáló érvényesítése; s mindazon tevékenység, mely végeredményében a városok polgárainak vagyoni jólétét segíti elő és ezek anyagi függetlenségét biztosítja: nem a városoknak öncéljait szolgáló elvont érdeke, hanem a nemzet összességének jövőjéért boldogulását biztosítani hivatott leghatásosabb eszköze.

A városok mai rendje, mely a polgári jelleget teljesen kiküszöbölte, a maga lekötött és alárendelt helyzetében teljesen megszüntetendő. Az új szervezésnél ne legyen más az irányadó, mint az egyes városoknak intellektuális tartalma és ezzel kapcsolatban ama fontos feladatoknak biztosítása, hogy mely város minő mértékben tud megfelelni hiru allűrök nélkül kulturális, közgazdasági és nemzeti szempontból vett feladatának.

Oly városok, melyek a most felsorolt feladatoknak megfelelnek és a modern közlekedés eszközeinek figyelembe vételével vett középponti fekvésüknél fogva arra hivatják, hogy a körzetükbe eső távolabb vidékekre is kiterjessék kultur-hivatásuknak áldásait: az ily városok ezen magasabb hivatásuknál fogva emporiális jellegükben minden oly közintézménnyel ellátandók, melyek feladataik betöltésének biztosítására szükségesek. Alsó és felsőbb bíróságok, hatóságok, középiskolák minél nagyobb számban, ipar- és kereskedelmi kamarák; posta- és táviró-igazgatóság; a különböző kulturintézetek; szóval minden oly közintézmény, mely az emporium fogalmának betöltéséhez megkívántatik, ezen középponti fekvésű városokban helyezendő el.

A városok külső rendezésénél, különösen ha történeti emlékek fűződnek ennek rendszeréhez, gondosan kerülendő a romlás munkája. Egyebekben pedig, a városok szférájának megállapításán kívül, főszólyt kell fektetni a modern hygienia követelményeire; s egyáltalán minden városnak akként kell berendezkednie, hogy lakosainak egészségi érdekei megóvassanak, hogy ennek folytán ott lakásuk és tartózkodásuk kényelmes és gond nélkül való legyen. Vízvezeték, csatornázás és szemétki-hordás; ezekkel kapcsolatban a pöcze- és szemétdödrök rendszerének megszüntetése, oly ideális állapot, mely magasra emeli a város színvonalát. Ezekon kívül parkok, sétálóhelyek, fürdők, szilárd utcaburkolás, légszesz- vagy villamos világítás; s a helyi közlekedés kényelméről való gondoskodás; mindez elmaradhatatlan kelléke és kiegészítése a modern értelemben vett város fogalmának.

Igaz, hogy a most felsorolt közintézmények tömegtelen pénzt, körültekintő gondosságot, kitaró munkát és ernyedetlen szorgalmat igényelnek. De elvégre az Isten sem egy nap alatt teremtette a világot; s itt az ideje, hogy teljes erővel és lelkesedéssel induljunk neki az alkotás és kiegészítés nagy munkájának, mert erre nem pusztán a humanizmus hívó szava, hanem egyuttal a hazafiúi érzés öntudata is kötelez, ha méltó helyet akarunk elfoglalni a nyugot-európai kulturállamok díszes sorában.

Tisza István gróf kormányelnökünk komoly ígéretet tett aziránt, hogy a városok által teljesített állami feladatok kártalanításaképpen megkapják azok a borítal- és husfogyasztási adókat. Ime, e ténynyel egy bő anyagi forrás nyílik meg a városok előtt, melynek évi jövedelméből okos és czélszerű beosztás mellett megvalósíthatják mindezen hygienikus intézményeket, melyekről való gondoskodás a városoknak legeminebb feladata.

Ahol pedig a közegészségi intézmények netán már rendelkezésre állanak, ott előáll a legszükségesebb kulturintézményekről való gondoskodás kötelessége, minők: a felsőbb tanintézetek, színház, muzeumok stb.

Amely város mindezen vonatkozásokban eleget tett feladatának, az büszke öntudattal sorakozhatik a modern Magyarország megteremtőinek tényezői közé.

Utmutató a városházán.

A polgarmester fogad minden kedden és pénteken 11 órákor.

A tanács rendes tanácsulést hétfőn és csütörtökön délelőtt tart; a tanácsnokok ez időben feleket nem fogadnak.

Az árvaszék szerdán és szombaton és a hó utolsó napján délelőtt tartja üléseit. Az árvaszéki előadók feleknek felvilágosítást adnak és fogadnak hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken d. e. 10—12-ig.

A közigazgatási bizottság minden hó 5-ikén tartja ülését.

Az iktató hivatal hétköznapokon d. e. 9-től 12-ig, d. u. 3—5-ig, vasárnap és ünnepnapon 9—11-ig fogad el beadványokat.

Hivatalos órák a városházán. Hétköznapokon d. e. 9—12-ig, délután 3—6-ig; vasárnapokon és ünnepnapokon 9—12-ig.

A hivatalok és azok száma a városház fő- és mellékkapui alatt kifüggesztett táblákon jelezve vannak.

Miniszteri leiratok.

A hitfelekezetek iskolai segélye.

A m. kir. belügyminiszter a következő leiratot intézte a város közönségéhez:

83,857—1904. II. b.

Az 1904. évi költségelőirányzatba a hitfelekezetek részére iskolai segélyek címén beillesztett fölemelt segélyösszegek jóváhagyása iránt tett felterjesztésekre értesítem a város közönségét, hogy tekintettel arra, miszerint az egyes felekezetek ez évi költségvetésüket már a fölemelt segélyösszegek beállításával készítették el s így a fölemelt összegek folyósításának elmaradása háztartásukat zavarba döntené: a város 1904. évi költségelőirányzata, kiadások XVII. címének több altétele alatt a hitfelekezetek részére iskolai segélyek címén előírányott többlet összegeket *kivételesen* jóváhagyom, azzal a fentartással, hogy ebből kifolyólag a jövőre nézve a várossal szemben semmiféle igények nem támaszthatók s illetve, hogy az a város kebelében levő hitfelekezetek népiskolai és egyházi segélyezése ügyének folyamatban evő végleges rendezésére mi kihatással sem birhat. Elvárom a város közönségétől, hogy — most említett az 57,584—1903. számú itteni eiratnak végleges rendezés ügyében hozandó közgyűlési határozatát hozzám jóváhagyás végett még ez év folyamán felterjesztendő.

Budapest, 1904 szeptember 19.

A miniszter helyett:

Sándor,
államtitkár.

A bábaképző ügye.

A bábaképző és azzal kapcsolatos nőbetegosztály elhelyezésére létesítendő épületek ügyében a belügyminiszter következő leiratot küldte a város közönségének:

0,836—1904. II. b. szám.

M. kir. belügyminiszter.

A folyó évi június hó 16-án tartott bizottsági havi gyűlésében 136. sz. a. hozott határozatát, melylyel az állami bábaképezde és az azzal kapcsolatos nőbetegosztály elhelyezésére szükséges épületeknek az Attila-téren leendő felállítását mondotta ki és az ebből kifolyólag felmerülő költségeknek a határozatban részletezett módzatok mellett való fedezése iránt intézkedik, a kereskedelemügyi miniszter ural egyetértőleg *jóváhagyom* és az ügy sürgősségére való tekintettel megengedem, hogy az építkezést a 323,832 korona 6 fillérrel megállapított költségösszeg keretén belül foganatosíthassa.

Budapest, 1904. évi szeptember hó 23-án.

Tisza.

Miniszteri körrendelet.

Első segélynyújtás balesetknél.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a balesetknél történő első segélynyújtás ügyében a következő körrendeletet adta ki:

63,290. VII. sz.

Valamennyi másodfoku iparhatóságnak!

Az ipartelepeken előfordulható balesetekre való tekintettel az 1893. XXVIII. t.-cz. 1. §-ának i) pontja, a gyárak első segélyre szükséges köt- és gyógyszereknek készletben tartására kötelezi. Az 1876. XIV. t.-cz. 40., illetőleg 42. §-a értelmében pedig egyúttal gondoskodni köteles a gyáros arról is, hogy a telepen erre alkalmas, megfelelő egyének az első segélynyújtás lényegesebb ismereteiken kellő kioktatást nyerjenek.

A törvény ezen intézkedésének minél hatályosabb végrehajtását a magam részéről is, minden rendelkezésemre álló eszközzel előmozdítani óhajtván, elhatároztam, hogy hazai *nagyobb ipartelepeink* között egy, az első segélynyújtás gyakorlati követelményeit ismertető füzetet osztatok szét.

E füzetekből 20 példányt mellékelve; felhivom tehát Czimet, hogy azokat a hatósága alá tartozó elsőfoku iparhatóságok útján a törvényhatóság területén létező jelentékenyebb, nevezetesen nagyobb számú munkagépekkel felszerelt ipartelep, között osztassa szét, illetőleg az ipartelepnek erre alkalmas helyiségében függesztesse ki s egyúttal figyelmeztesse az eljáró alsófoku iparhatóságot, hogy az illető ipartelepek tulajdonosait az 1876. XIV. t.-cz. előbb idézett szakaszának rendelkezéseire emlékeztessék.

Budapest, 1904. évi szeptember 9-én.

A miniszter megbízásából:

Péterffy,
miniszteri oszt. tanácsos.

Szabályrendeletek.

Szabályrendelet

(Javaslat.)

a kerékpárok (bicikli, tricikli, tandem vagy bármely név alatt előforduló ilyenmü közlekedési vagy sporteszközök) városi adóval való megterhelhetéséről.

1. §.

Debreczeni lakosok tulajdonát képező vagy általuk használt teherhordó tartánnyal, ládával el nem látott kerékpárok után darabonként és évenként, közigazgatási végrehajtás útján behajtandó: és pedig azok, kik a szóban levő közlekedési eszközt foglalkozásaiknak előmozdítása céljából, tehát megélhetési szempontból használja, — de, amelyet rendőrságilag igazolni tartozik — évenként 10 korona; azok pedig, kik egyedül kedvtelésből, kizárólag mulatságból használják, 20 korona adót tartoznak fizetni.

2. §.

A kerékpár tulajdonosa vagy használója köteles a kerékpárt, annak gyári számát és más legközelebbi ismertető jelét ezen szabályrendelet életbeléptetésétől számított 15 nap alatt a városi adóügyi osztálynál bejelenteni és a kerékpár-adót a fél nevével, a kerékpár ismertető jelével és adófizetési év és naplószámmal ellátott nyugta és az év és naplószámmal ellátott adójegy ellenében az adópénztárnál egyszerre lefizetni. Az adójegy a kerékpár kormányrudjára, attól elválasztatlanul reá illesztendő.

Az adójegyen feltüntetve levő szám a kerékpár hajtás részén is messziről meglátható, nagy számmal jelzendő; ezen lapok az adó befizetésénél az adóhivatalnál lesznek kiadva.

3. §.

A kerékpárra erősített jegy az év folyamán el nem távolítható. Ha a jegy elvesz vagy elromlik, a városi adóhivatalnál a jegy elvesztése bejelentendő s az elromlott jegy beszolgáltatandó, amikor is a városi adóhivatal a régi jog érvénytelenségét feltüntetvén, a félnek a jegy előállítási költségeinek megtérítése ellenében új jegyet szolgáltat ki.

4. §.

A kerékpáradó a naptári évre számíttatik. Az évi adó teljes összegében és előre fizetendő az év első hónapjának közepéig.

5. §.

Akinek időközben jut kerékpár a birtokába, kerékpárját a városi adóhivatalnál azonnal és annak használatba vétele előtt bejelenteni és érette az egész évi adót ugyanaz alkalommal befizetni köteles; aki évközben kerékpárján tudad vagy a kerékpározással felhagy, a befizetett adó visszatérítését nem igényelheti.

6. §.

Midőn egy kerékpár tulajdonosában évközben változás áll be, az új tulajdonos a kerékpár után már megfizetett évi adót újból megfizetni nem köteles, ha az eladótól az adó megfizetését igazoló nyugtát s a megfelelő jegyet is megszerzi s ezen körülményt a nyilvántartásban leendő keresztülvezetés végett a városi adóhivatalnál 24 óra alatt bejelenti.

7. §.

A kerékpárok utáni adófizetés alul fel vannak mentve:

- a) a tényleges katonai szolgálatban levő egyének, kik parancsnokságuk rendelkezései folytán kerékpározni kötelesek;
- b) a posta- és távirdaszolgák;
- c) a városi rendőrök és tűzoltók;
- d) kerékpárok elárúsítói, raktáron tartott kerékpárjaik után;
- e) kerékpáron a város területén keresztülvonuló és oly idegenek, kik kerékpárjaikkal nyolcz napon túl a város területén nem tartózkodnak;
- f) 10 éven aluli gyermekek, ha az 1. §-ban körülírt járműveket a házon belül használják;
- g) a debreczeni városi önkéntes tűzoltó-kar működő tagjai; a), b), c) alattiak is azonban csak tényleges szolgálatuk tartamára és csak annyiban, amennyiben szolgálati egyenruhában kerékpároznak.

A g) alattiak, ha működésükre nézve a rendőrkapitányi hivataltól kiállított igazolvánnyal bírnak. — Az ily tűzoltók azonban a kerékpárt csak a tűzvész helyére való menethez és jövedelhez használhatják.

Az a) alatti katonai személyek ezen jegyeket felettes parancsnokságuk, a b), c) alattiak pedig felettes hatóságuk és azok megkeresésére díjtalanul kapják.

8. §.

Idegen kerékpárosok, kik 8 napon túl, de egy havi időtartamot meg nem haladó ideig tartózkodnak a városban, ezen időtartamra 2 (kettő) korona kerékpáradót kötelesek fizetni.

Hosszabb időre terjedő itt tartózkodás esetén az egész évi adó fizetendő általuk.

9. §.

Ha az 1-ső §-ban körülírt jármű használatban nincsen, az után adó nem fizetetik.

Az ily használaton kívüli járművet tartozik tulajdonos a városi adóügyi osztálynál bejelenteni, melyre a városi hatóság ellenzárt alkalmaz.

Aki az ellenzárt levenni kívánja, azt előzőleg a városi adóügyi osztálynál bejelenteni köteles.

10. §.

Ellenőrzés gyakorolhatása céljából köteles a kerékpáros a rendőr felhívására azonnal megállani és adójegyet megmutatni.

Aki a rendőr ebbeli felhívásának eleget nem tesz, kihágást követ el, s a szegény-alap javára 10 koronáig terjedhető bírsággal sújtható.

11. §.

Jövedéki csonkítást követ el és a megrövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitett adón kívül közigazgatási végrehajtás útján behajtandó 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtatik:

- a) aki kerékpárt tart és azt az 1. és 8. §-ok szerint be nem jelentette;
- b) aki a 2., 3., 6. és 8. §-ok szerint jegy nélkül kerékpározik;
- c) aki kerékpárját eltitkolja, hamis kerékpár-jegyet használ, vagy kerékpár-jegyet elidegenít;
- d) aki az ellenzárt a városi adóügyi osztályhoz való bejelentés nélkül leveszi, 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtatik.

A jövedéki csonkítás megtörténte és megállapítása esetén a kerékpár elkobozható s a kiszabott pénzbírság és adó befizetéséig visszatartandó. Ha a kiszabott pénzbírság és adó 15 napig be nem fizettetnék, az elkobzott kerékpár nyilvános árvezesen eladható. A befolyt vételárból először az adó, azután a pénzbírság fedezendő s az esetleg fennmaradandó rész a kerékpár tulajdonosának kiadandó.

12. §.

Kihágást követ el, ki a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium által a kerékpárokra vonatkozólag 42,154/1897. sz. a. kiadott körrendelet rendelkezéseit be nem tartja. Kihágás esetén első fokban a rendőrfőkapitány, másodfokban a tanács, harmadfokban a belügyminiszterium határoz.

A szabályrendelet egyéb intézkedései körül felmerülő ügyekben, ideértve a jövedékcsonkítási eseteket is, elsőfokban a tanács, másodfokban a közigazgatási bizottság illetékes, melynek határozata ellen az 1896. évi XXVI. t.-cz. 34. §-a értelmében a m. kir. közigazgatási bírósághoz intézendő panasznak van helye.

13. §.

A kerékpáradó jövedelem a városi házipénztár javára, az esetleges bírságolásból befolyó jövedelem pedig a szegény-alap javára fordítandó.

194.
6465. 1882. bkgy.

Szabályrendelet

a házaló kereskedésnek Debreczen sz. kir. város területén való megtiltása tárgyában.

1. §. A házalásra, mely alatt az árukkal helységről-helységre és házról-házra járva, meghatározott eladási hely nélkül üzött kereskedés értetik, Debreczen szab. kir. város területén meg van tiltva.

2. §. Ezen tilalom által az 1852-ik évi szeptember 4-én kelt házalási szabályok 17-ik §-ának összes pontjaiban, nemkülönben az e §-t kiegészítő összes későbbi rendeletekben említett vidékek lakói részére biztosított joguk nem érintetnek.

3. §. Nem érintetnek ezen tilalmi intézkedések által azon iparúzők, kik a fennálló gyakorlat szerint a házalva iparúzés folytatásában eddig korlátozva nem voltak, mint például a köszőrösök, üvegesek stb.

4. §. Ezen szabályrendeletben megszabott tilalom a házalókat a városban tartatni szokott vásárok látogatásában nem korlátozza, de magától értetődik, hogy azok — kivéve a 2-ik és 3-ik §§-ban említettek — áruikat ily alkalommal is csak a vásártéren hozhatják forgalomba.

5. §. A tilalmi intézkedések alól kivett házalók és iparúzők azonban csak az esetben üzhetik a házaló kereskedést, ha házaló-könyvüket a város kapitányi hivatalában láttamoztatták.

6. §. E szabályrendelet ellen vétők, a házalási nyílt parancs 19-ik §-a értelmében büntetendők.

7. §. Ezen szabályrendelet végrehajtásával a városi kapitányi hivatal bizatván meg, ily tárgyú határozatai ellen a fellebbezés II-od fokban a városi tanácshoz, III-ad fokban

pedig a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz mindenkor három nap alatt intézendő.

Két egybehangzó határozat ellen további fellebbezésnek helye nincs.

Kelt Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1882-ik évi november hó 16-án tartott rendes közgyűléséből.

Simonffy Imre,
kir. tanácsos, polgármester.

Boczkó Sámuel,
főjegyző.

49,342. szám.

Jóváhagyom!

Kelt Budapesten, 1882 december hó 9-én.

A miniszter helyett:
Matlekovics.

79.
2650. 1883. bkgy.

Szabályrendelet

a kocsmai hitel tárgyában.

Debreczen sz. kir. város bel- és külterületére.

Megerősítést nyert 1883 május 24-én 30,129/III. b. sz. a. kelt kir. belügyminiszteri intézménnyel.

1. §. A vendéglőkben, kocsmákban és italmérési helyiségekben, ide értve azon kereskedéseket is, melyek a szeszes italok kicsinyben eladására joggal bírnak, kiszolgáltató szeszes italok ára iránti követelések fejében bíróság megítélhető összeg nagysága Debreczen sz. kir. város területére nézve két (2) forintban állapítatik meg.

2. §. Ezen szabályrendelet a város területén a szokott módon kihirdetendő s minden italmérési helyiségben, a vendégek által könnyen olvasható állapotban tartandó.

Azon vendéglős, kocsmáros vagy italmérő, ki ezen §. rendeletét nem teljesíti, a városi szegényalap javára 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

3. §. Jelen szabályrendelet folyó évi július 1-sőjével lép életbe.

Kelt Debreczenben, 1883 július 4.

A városi tanács.

180.
5040. 1883. bkgy.

Szabályrendelet

a magán hirdetések tárgyában az 1879. XL. t.-cikk 1-ső §-a alapján.

Érvényes Debreczen sz. kir. város területére.

1. §. A megengedett vagy erre alkalmas és senki által nem kifogásolt helyeken vagy helyiségekben kiragasztott vagy kifüggesztett magán hirdetéseknek, erre nem jogosultak által való letétele, megromlása, eltávolítása vagy olvashatatlanná tétele eltiltatik.

2. §. Ezen szabályrendelet ellen vétők, ugyszinte a részesek, felbujtók, két forinttól ötven forintig terjedő s a városi szegény-alap javára fordítandó pénzbüntetéssel s behajthatatlanság esetében 12 órától öt napig terjedhető elzárással büntettetnek.

3. §. Kihágások elbírálásánál első fokban a város rendőrkapitánya, második fokban a városi tanács, harmad fokban a m. kir. belügyminiszter bíraskodik.

Kelt Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1883 szeptember 20-án tartott üléséből.

Kiadta:

Bészler,
jegyző.

21,054/II. szám.

Magyar királyi belügyminiszter.

Az 1884. évi január hó 16-án 2840. sz. a. kibocsátott itteni rendeletemhez képest módosított ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz. 5. §-a alapján, ezennel megerősítem.

Budapesten, 1884 április hó 5-én.

A miniszter helyett:

Prónay,
államtitkár

A szinügyi bizottság ülése.

A szinügyi bizottság szeptember 22-ikén ülést tartott *Oláh Károly* közművelődési tanácsnok elnöklésével. Az ülésen jelen voltak: Lengyel Imre, Somogyi Pál, Aczél Géza, Szent-Királyi Tivadar, Fejér Ferencz, dr. Tóth István, Végh Gyula, Makó Lajos szinigazgató s mint h. jegyző Komlóssy Pál dr.

Elnök üdvözli a megjelenteket és bemutatja Makó Lajos társulatának névsorát. A színházi bizottság a szintársulat tagjainak névsorát tudomásul veszi és felkéri Makó Lajos szinigazgatót, hogy az új tagokat lehetőleg több ízben szerepeltesse október hó folyamán, hogy a bizottság képességeikről meggyőződést szerezhesen és észrevételeit idejekorán megtehesse.

Elnök előterjeszti Zilahi Gyula szinigazgató azon kérelmét, hogy ezen szöveg: „*Ha a szerződött tag szerepkörének betöltésére képtelennek bizonyulna és a szinügyi bizottság által kifogásoltatnék, úgy az igazgató, mint a szinügyi bizottság által azonnal elbocsátható*” — a várossal később kötendő szerződésbe pótlólag vétessék fel. A bizottság ezt nem fogadja el, ellenben azt óhajítja, hogy a szerződésben mondassék ki, hogy a szinigazgató tartozik a szinügyi bizottság által kifogásolt tag helyett másik tag szerződtetéséről — még a szini idény alatt — gondoskodni.

Szinigazgató bemutatja az október havi műsort, melyet a bizottság tudomásul vesz.

Tóth István bizottsági tag javaslatára a szinügyi bizottság megkeresi a tanácsot, hogy a földszinti és emeleti folyosókon függesztessék ki a színház olyan rajza, melyen a vészkijáratok meg vannak jelölve, egyben felírtos táblák függesztessenek ki a folyosókon és ezen táblákon legyen felírt az, hogy a közönség előadás után melyik kijáratot vegye igénybe.

Elnök bemutatta *Zilahi Gyula* szinigazgató által beküldött névsort társulatáról. A névsort a bizottság tudomásul vette.

Makó Lajos szerződéses kötelességének eleget kívánván tenni, egy diszletet felajánl a városi színháznak. Az átadandó diszlet megtekintésével és átvételével a bizottság *Oláh Károly* tanácsnokot, *Aczél Géza* főmérnököt és *Tóth István* bizottsági tagot bizza meg.

Ezzel az ülés véget ért, miután a felvett jegyzőkönyvet *Aczél Géza* és *Fejér Ferencz* dr. hitelesítették.

Közigazgatási hírek.

* **Olvasóink figyelmébe.** Értetesítjük olvasóinkat, hogy lapuk legközelebbi számát már csak azoknak fogjuk elküldeni, kik arra előfizetnek. A már megjelent három számból mindenki meggyőződhetett, hogy tollunkat egyedül városunk nagy érdeke vezeti. Igazságossággal és szeretettel, önzetlenül, minden melléktekintetek nélkül tárgyalunk minden oly kérdést, mely a városnak és a város polgárságának szellemi és anyagi javát célozzák. Kérjük azért lapunk pártolását, hangsúlyozván, hogy különösen a törvényhatósági bizottság tagjai rendeljék meg lapunkat, mivel ezen lapban fognak megjelenni mindazon közlések és értesítések, melyek eddig a házhoz hordattak. Mai számunkkal félévre szóló előfizetési nyugtákat visznek kihordóink, kérjük azokat beváltani

* **A főispán hazaérkezése.** *Domahidy Elemér* főispán október 5-én érkezik haza amerikai utjáról.

— **Személyi hírek.** *Magoss György* dr. tiszti fő-
ügyész és *Végh Gyula* rendőrfőkapitány szabadságukból
hazaérkezve, átvették hivataluk vezetését.

* **A szervező-bizottság ülése.** A szervezeti szabályzat
átdolgozására kiküldött bizottság szeptember hó 30-ikán dél-
után 3 órakor a kis tanácsteremben folytatólagos ülést tart
Kovács József polgármester elnöklésével. A bizottságban
a főkapitány terjeszti elő azon javaslatát, melyben a rendőr-
legénységi szolgálatról és a rendőrök számáról szól.

Utmutatás a közönség részére. Igen sokan nem tudják, hogy
az egyes kérvényeket hol kell beadni. Épen ez okból a következőkben
figyelmeztetjük a feleket a helyes és leggyorsabban célravezető el-
járásra:

A hatósági bizonyítványok iránt való kérvények a *városi
tanács*hoz címezve, a következő helyeken nyújtandók be:

1. *Polgármesteri hivatalnál.* (Elnöki iroda.) Házassági váló-
perekben szükséges és gyermek nem létét igazoló bizonyítványok iránt.

2. *Tanácsi iktató hivatalnál.* (Földszint 8.) Illetőségi és
becsübbizonyítványok iránt.

3. *Rendőrfőkapitánysági iktató hivatalnál.* (Komáromy-
ház, Kossuth-utca.) Erkölcsei, szegénységi és egyéb hatósági bizonyít-
ványok iránt.

Figyelmeztetjük a feleket arra is, hogy mivel ezen kérvények vég-
leges elintézése 8—10 napot vesz igénybe, sziveskedjenek kérvényüket
idejekorán benyújtani.

Azok, akik névváltoztatásért folyamodnak, kérvényükhöz okvet-
lenül csatoljanak *illetőségi* bizonyítványt. Legcélszerűbb a név-
változtatás engedélyezése iránt való kérvényben egyszersmind az
illetőségi bizonyítvány kiállítását és a kérvényhez csatolva fel-
terjesztését is kérelmezni; ez esetben a kérvényhez *2 kor. bélyeg* is
mellékelendő a bizonyítványra.

Az előírt módokon a felek kérvényei gyorsabban intézhetők el.

— **A főispán utja.** *Domahidy Elemér* főispán, ki az
interparlamentáris konferenciára és a st.-louisi kiállítás meg-
tekintésére az új világba hajózott, október első hetében érke-
zik városunkba. A főispán bejárta Amerika nagyobb városait
és meglátogatta az egyesült államok elnökét, ki nagy örömmel
fogadta a magyar urakból álló társaságot és elismerő
szavakkal emlékezett meg a lovagias, sok szenvedést és sok
dicsőséget látott magyar nemzetről.

* **Zsigmond Sándor öröke.** Zsigmond Sándor lemondásával
megüresedett az alsószabolshajduvidéki esperesi szék. Helyére a pres-
byteriumok *Balthazár Dezső* dr. hajdusoboszlói lelkészt választ-
tották meg. Az új esperes az ev. ref. egyház egyik kiváló oszlopa,
tehetségénél, munkásságánál és papi erényeinél fogva egyaránt méltó e
diszes állásra. Új tisztében igaz örömmel üdvözljük mi is. Ezzel kap-
csolatban megemlítjük, hogy a hajduböszörményi hívek mindent elkö-
vetnek, hogy Balthazár Dezső drt. lelkészül megnyerjék.

— **Debreczeni tornaegylet.** Tekintve, hogy az okt. 2-án meg-
tartandó országos tornaverseny alkalmával (a sporttéren) csak korlátozt
számban összesen csak 17 páholy és 136 tribün ülőhely áll a t. közönség
rendelkezésére, az egyesület elnöksége tisztelettel felkéri mindazokat,
akik páholy vagy tribün ülőhelyre igényt tartanak, az ezekre szóló
jegyeket Borsos czég üzletében, (városháza) előre megváltani. Egy
páholy ára 4 személyre 10 korona. Egy tribün ülőhely ára 2 korona.
Mindazon t. egyleti tagok, akik az 1903. évi tagdíjjal hátralékban nin-
csenek, felkéretnek a névre szóló „Beléptijegy a Sporttérré” még a
verseny előtt Borsos czég üzletében átvenni, mert csakis ezen jegy
birtokában tarthatnak igényt szabad bemenetre és a tagok részére fen-
tartott ülőhelyre.

— **Az iparhatósági megbizottak gyűlése.** A debreczeni ipar-
hatósági megbizottak Tarbay József elnökle alatt a napokban tartot-
ták harmadik évnegyedes gyűlésüket. Jelen voltak: Nagy Béla, Nemes
Gábor, Barta Mihály, Böszörményi Imre, Nagy Gábor, Simkovics Sándor
és Szemere Albert jegyzőkönyvvezető. A legfontosabb tárgy az iparos-
tanonczkérdés volt, amelyben a miniszteri rendelet szerint a legfonto-
sabb az, hogy tanoncz lehet mindaz, aki 12. életévét betöltötte és te-
kintet nélkül arra, van-e magasabb képesítése, az iparostanoncziskolát
látogatni köteles. A pinceszertanonczok ügyében ismét figyelmeztetik a
munkaadókat, hogy tanonczait szabályszerűen beszerződtessék.

§ **Felvidéki házalók.** A kereskedelmi miniszter kimondta, hogy
a felvidéki házalókereskedők törvényileg biztosított kedvezménye het-
vásárokon csakis azokra az árukra terjed ki, melyekre nézve házalási
engedélyt nyertek.

& **Színháznyitás.** *Makó Lajos*, színházunk érdemes igazgatója
október 1-jén kezdi meg az előadásokat. Jól szervezett társulata a meg-
nyitás napján Aranyvirág-ot adja elő.

§ **A Pósa-pár Debreczenben.** Pósa Lajos, az orszá-
gos híró költő és mesemondó f. hó. 28-ikán a délutáni vonat-
tal városunkba érkezett széplelkű nejével. A gyermekek már
hetek óta várták Pósa bácsit, ki már annyi és annyi gyönyör-
rűsleges szép mesét mondott el nekik »Az én ujságom«-ban.
A vasutnál tengernép várta a költőt és nejét, kik midőn le-
szállottak a vonatról, a fogadtatás őszinteségétől egészen
meg voltak hatva. Ezer és ezer apró gyermek állott sorfalat,
hogy üdvözölje a mesemondó Pósa bácsit, kinek ajkairól cso-
dálatosan szép mesék mennek át a gyermekek lelkébe. A vas-
utnál az érkező párt *Oláh Károly* közművelődési tanácsos
üdvözölte egy mély érzésű beszédben, melyre *Pósa* megha-
tottan válaszolt. A Csokonai-kör nevében *Komlóssy Arthur*
poétikus érzéssel köszöntötte a Pósa-párt, kiket — ugymond
— szeretettel fogad a város egész népe: apraja-nagyja
egyiránt. A költő-pár ezután *K. Tóth Kálmán* lelkész
vendégszerető házába tért. Megemlítjük itt, hogy a szép
meséket zsufozt ház hallgatta mindkét napon a színházban.

— **Építők munkabeszüntetése.** Egyik munkabeszüntetés a
másikat éri nemcsak városunkban, hanem mindenütt az országban.
Ujabbán a debreczeni kőművesek szüntették be a munkát, kiszámitha-
tatlan kárt okozva nemcsak a munkaadónak, hanem első sorban ön-
maguknak. Az építkezéseknek pompás idő kedvez és a munkászekek
tétlenül várják követeléseik teljesítését. A munkaszünetők úgy látszik
nem gondolják meg, hogy a télen mily nehéz lesz a megélhetés, ha most
a jó időben és kedvező bérviszonyok mellett nem keresnek. Nemcsak a
munkaadókat és önmagukat sujtják a munkaszünetéssel, de megakaszt-
ják azon iparágak üzemet is, melyek szintén az építkezéseknél keresik
megélhetésük feltételeit. Épen azért kérvekerjük építő iparosainkat,
hogy ne hallgassanak egyes izgatók beszédeire és lássák be, hogy a
daczolás következményei első sorban is őket fogják sujtani. Kölcsönös
belátás és méltányosság segíthetnek még ezeken a felfordult állapot-
kon. A munkaadók, értesülésünk szerint, már is elmentek addig a határig
az engedékenységben, melyen túl önromlásuk nélkül nem tehetnek sem-
mit. A most elvesztett időt a téli napok munkájával nem lehet pótolni,
míg a munkaadók által megajánlott munkabér tisztes megélhetést
biztosít.

— **A járási számvevők.** A hivatalos lap tegnapelőtti
száma harminczöt vármegye járási számvevőinek kinevezését
közli. A vármegyei számvevőségek decentralizációját a
községek háztartásának könnyebb és biztosabb ellenőrzése
céljából rendelte el a törvény; míg a községi számvitelt
eddig a vármegye székhelyéről ellenőrizték, ezentel minden
járási székhelyén lesz ellenőrző hatóság. A kinevezés jogát a
pénzügyminiszter gyakorolja, a belügyminiszter meghallga-
tásával. Rövid idő múlva szervezni fogják a járási számvevő-
ségeket a többi vármegyékben is.

— **A halápi iskola.** A halápi lakosok egy része azon kére-
ssel fordult a tanácshoz, hogy az ott építendő iskola helyéül az ugynevezett
Bokor hegyet jelölje ki. A tanács alapos helyszíni szemle után ezen
kérelmet méltányosnak találta, minek következtében az iskola a *Bokor*-
hegy legmagasabb részén épül fel.

* **A takarmányhiány.** A földmívelési miniszter a napokban
küldette szét a gazdasági egyesületeknek a második kimutatást az
eladásra felajánlott takarmánykészletekről, melyeket hozzá bejelentettek.
A gazdaközönség forduljon a gazdasági egyesületekhez, ahol az adato-
kat megtekintheti.

× **Debreczen város helypénzszabályzata.** Debreczen város
tanácsa elkészült a helypénzszabályzattal. A szabályzat, amelyet az
októberi közgyűlés fog tárgyalni, a következő főbb pontokat tartalmazza:

A vásárhelypénz fizetése alól mentesség semmi körülmények közt
nem engedélyezhető.

A városba elárusítás végett a sorompón át behozott cikkek után
a vásárhelypénz a vámsorompónál fizetendő.

Minden egyéb áruk után a vásárhelypénz az árusítás helyén, avagy
járva árusított cikkek után a város területén bárhol szedhető.

A vásárhelypénz az elfoglalt terület után, amennyiben az több
napon át elfoglalva tartatnék, naponként fizetendő s így ha a vásárhely-
pénz a városba való behozatalnál az áru után egy napra már megfizette-
tt volna, ugyanazon áru után a további napokon az árusításnál hely-
pénz szedendő.

Ha valaki egy helyen többféle árucikket árul, az összes árukat
egybevéve, a vásárhelypénz azon tétel szerint fizetendő, mely az egyes
cikkek közül a legmagasabb díjtétel alá esik.

Ha azonban olyan különféle áruk rakatnak ki, melyek után a díj darab számra fizetendő, ezek után a díj darab számra szedendő.

Vásárhelypénzt fizetni úgy a helybeli, mint a vidéki tartozik, azon különbséggel azonban, hogy az állandó helybeli lakos kereskedők, iparosok és egyéb árusok az árszabás szerinti díjak felét fizetik.

Azok, kik árusítással üzletszerűen foglalkoznak, az egész díjat fizetni kötelesek.

Azon árus, aki egy négyszög méternél kisebb területet foglal el, egy egész négyszög méternek megfelelő helypénzt tartozik fizetni. Azon esetben, ha az egész négyszög méteren felül még további terület is foglaltatnék el: az fél négyszög méteren alóli hanyadrész számításhoz nem jön, de a fél négyszög méternyi, vagy ennél nagyobb hanyadrész is egésznek vétetik.

← **Közgyűlés.** A debreczeni termény- és áruaktár részvénytársaság a héten tartotta meg 17-ik évi rendes közgyűlését. A lefolyt üzletév ezen vállalat folytonos fejlődéséről tesz tanúságot s a bemutatott forgalmi kimutatása élénken tanuskodik arról, hogy a vállalat mily nagy szolgálatot tesz városunk kereskedelmére és mezőgazdaságára fejlesztésében. A vállalat haszoneredménye gyanánt a részvényesek a 17-ik számú szelvényre 20 korona osztalékot kapnak, mely október hó 1-től kezdve a szokott helyeken kerül kifizetésre. Határozatba ment továbbá egy 40 ezer métermázsára árut befogadó új raktár építése, mely által a vállalat összbefogadási képessége 170 ezer métermázsára emelkedik. A kilépő Szabó Kálmán és dr. Balkányi Miklós igazgatósági tagok további 3 évre ismét megválasztottak.

+ **Az onodói iskola megnyitása.** Vasárnap, október 2-án lesz az onodói iskola ünnepes megnyitása. Reggel 9 órakor kezdődik az ünnepség. Oláh Károly közművelődési tanácsos felavató beszédével, melylyel átadja az onodói iskolát hivatásának.

* **A borital- és huszfogyasztási adó megváltása.** Kovács József polgármester, Csóka Sámuel tanácsnok és Magoss György dr. tisztí főügyész a napokban írták alá a város képviselőtestületében a borital- és huszfogyasztási adó megváltási szerződést. — A megváltási átalány összeg 300,000 korona, mely 1905. évre feltétlenül, 1906. és 1907. évekre feltételelesen van kötve.

** **Az idén nem lesz lóverseny.** A debreczeni szokásos őszi lóversenyek az idén elmaradnak. A lovaregylet igazgatósága az elmaradt versenyt úgy pótolja, hogy 1905-ben két versenyt rendez. A jövő zsezonra a pályát teljesen újra rendezik.

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet **Békés Lajos** Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérneműket és kelen-gyékét mérték szerint a legszebb kivitelben készít.

13,420.
1904. szám.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa az **Epreskert-i csap-széknek** és hozzátartozó földnek bérbeadása végett 1904 október hó 17-ik napjának d. e. 9 órájára a városház nagy-termében tartandó újabb árverést tűz ki.

Az árverési feltételek az árverelői óhajtok általi megtekinthetés végett a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Debreczen, 1904 szeptember 29.

A városi tanács.

13,122.
1904. szám.

Árverési hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. város gazdasági törzsgulyájából kiselejtezt és számfeletti 9 darab tehén és üszőnek a folyó évi október hó 10-én tartandó országos baromvásárban nyilvános árverésen eladása rendeltetvén el, értesítettnek a venni szándékozók, hogy ezen árverés a jelzett napon délelőtt 9 órakor veszi kezdetét s az eladás tárgyát képező szarvas-marhák előzőleg a város epreskert-i telepén megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1904. évi szeptember hó 26-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Hirdetések leközlésére
legalkalmasabb a
Városi Könyvnyomda kiadásában megjelenő
„A VÁROS”
címmű heti lap,
mivel ez a nagy keresletnek örvendő lap
a város és megye vagyonos közönségének
állandóan kezében forog s így a feltűnő és
csinos kivitelű hirdetések egész héten át
a hirdetőkre tereli a szükségletét beszerezni
óhajtó közönség figyelmét.

Férfi divatárúk.

Férfi ingek, alsó nadrágok, mindennemű kalapok, nyakkendők, sétabotok. — Lavalia bőrkabátok. Angol, francia, orosz illatszerek és szappanok nagy választékban. — Uti bőrdöngők. — Utazó és kocsitakarók.

Hamerli-féle pécsi kesztyűk. Fényképező gépek, lemezek, copir-papírok s mindennemű kellékek gyári áron. — Bőr szivar-, pénz- és levéltár-czak. — Bőr és fa szivardobozok és mindennemű diszműtárgyak.

Angol és solingeni aczélárúk a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

BORSOS KATA műiparú üzletében
Debreczen. Városház.

Utazó és koci takarók.

Uti készletek, bőrdöngők.

URSUS A LEGTÖKÉLETE-
SEBB BORSAJTÓ.

Az **URSUS** borsajtó következő előnyökkel bír: Vasgerenda és szabadalmazott nyomó fejszerkezet által a lehető legmagasabb nyomásérő, csekély embererő igénybevételével érhető el.

Az **URSUS** borsajtó aljrésze fából van a vasgerendaszerkezetbe beillesztve, hogy a szőlőle vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése nem fordulhat elő.

Az **URSUS** borsajtóból a törköly egy darabban vehető ki. Az **URSUS** borsajtó szerkezete felülmulhatatlan szolid és erős. — Szőlődaráló a legjobb kivitelben.

Porcellán kályhák budweissi és honi gyártmányban. — Meidingi rendszerű és öntött vaskályhák és legjobb minőségű konyhák. Cserépkályhák átrakásánál a fűtőképesség tetemes emelésére és a lakás gyors felmelegítésére a feltűnő keltő új találmányu **multiplicator** betétet felelősség mellett ajánlom. Fűrdőkádak és vashatározatok nagy raktára.

Tóth Gyula,
Debreczen, Piacz-u. 20., 27.

Pongrácz Géza

papír gyáriaktárában **DEBRECZEN**, „Bika” szálló mellett:

legdivatosabb dobozos levél-papírok, vízfestészeti virág- és tájkép minták, legújabb francia sportképek, dr. Schönfeld-féle olajfestékek és vásznak; angol, svéd és solingeni, zsebkések; helybeli és alkalmi képes levezőlapok egyedüli nagy választékban.

MIHALOVITS J.

...

Ha gyermekével csukamájolajat akar szedetni, szerezzé be részére a Mihalovits-féle izetlen és szagtalan

*** csukamájolajat,***

melyet a gyermekek szívesen vesznek be, miután annak semmi kellemetlen íze, sem szaga nincsen.

1 üveg ára 1 korona 20 fillér.

Kapható:

MIHALOVITS J. a „Kigyó”-hoz
az. gyógyszerárában Debreczen,
Főtér, a városházzal szemben.

...

Alapított: 1845-ben.

Be ban bizonyítva, hogy

férfi-, fiu- és leányka ruhák

legalkalmasabban

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító cégnél szerezhetők be.

Piacz-utca, a főpostával szemben.

Alapított: 1845-ben.

Az üzlet teljes feloszlatása miatt hatóságilag engedélyezett

Végkiárulás!!**SZIFFT ALADÁR**

Piacz-utca 24. sz.

Schroll-féle chiffonok és vásznak, női és férfi fehérnemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli fej- és nagykendők, asztalneműek és ágycseritők, batisztok, cartonok, zefirek, czérna pique és velour barchetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, kesztyűk, harisnyák és kötények, belések és rövidárúk stb.

Az összes raktáron levő áruk gyári áron alul végkiárusítottak.

Az áruraktár berendezéssel együtt eladó. — Az üzlet-helyiség kiadó.

SZIFFT ALADAR,

Piacz-utca 24. szám.

Ruhafestő

és vegyszeri tisztító intézet

**HABÉCZY
ANTAL**

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42-ik sz.

Telefon 323.

Fehérnemű
Gőzmosoda!!!

A gázkandallóval
való fűtés

a legszebb,
legbiztosabb,
és legjobban
szabályozható

nem füstöl, nem kormoz, nem
szemetel, nem rontja a levegőt,

diszitalakást,

nem drágább a fa-
tüzelésnél.

Berendezése megrendelhető a
légszeszgyárnál.

Őszi és téli divatujdonságok legnagyobb választékban, legolcsóbban Hajdu-és Biharmegye elismert legnagyobb

női- és leány-felöltők, kalapok áruházában

RÓZSA LAJOS

Debreczen, Kistemplom-bazár szerezhető be.

1904-re.

1904-re.